

РАДА МІНІСТРІВ УКРАЇНСЬКОЇ РСР

ПОСТАНОВА

від 1 грудня 1990 р. № 357

Київ

ПРО ДЕРЖАВНУ ЕКСПЕРТИЗУ УМОВ ПРАЦІ

Із змінами і доповненнями, внесеними
постановами Кабінету Міністрів України
від 24 липня 1993 року № 567,
від 11 квітня 2002 року № 497

Рада Міністрів Української РСР **ПОСТАНОВЛЯЄ:**

1. Створити в системі Міністерства праці УРСР Державну експертизу умов праці у складі:

Державної експертизи умов праці Української РСР;
державних експертиз умов праці областей, міст Києва і Севастополя.
Затвердити Положення про Державну експертизу умов праці, що додається.

2. Міністерству праці УРСР, облвиконкомам, Київському і Севастопольському міськвиконкомам забезпечити до 1 січня 1991 р. створення державних експертиз умов праці, зазначених у пункті 1 цієї постанови.

Створити при необхідності у складі державних експертиз умов праці лабораторії експертизи умов праці.

3. Встановити чисельність Державної експертизи умов праці Української РСР у кількості 12 одиниць, збільшивши відповідно граничну чисельність працівників центрального апарату Міністерства праці УРСР і фонд оплати праці працівників цього апарату на 64 тис. крб. на рік.

Фінансування діяльності Державної експертизи умов праці Української РСР здійснювати за рахунок коштів республіканського бюджету, а державних експертиз умов праці областей, міст Києва і Севастополя - за рахунок місцевих бюджетів.

4. Рекомендувати облвиконкомам, Київському і Севастопольському міськвиконкомам встановити чисельність працівників державних експертиз умов праці в кількості від 3 до 7 чоловік (залежно від числа зайнятих в несприятливих умовах праці), збільшивши відповідно граничну чисельність та фонд оплати праці працівників підпорядкованих їм управлінь (відділів) по праці і соціальних питаннях.

5. Встановити, що органи державного санітарного нагляду Міністерства охорони здоров'я УРСР за замовленням Державної експертизи умов праці проводять на підприємствах, в установах, організаціях санітарно-гігієнічні дослідження і готують відповідні висновки.

6. Державному комітетові УРСР по економіці, Міністерству фінансів УРСР при розробці проектів планів економічного і соціального розвитку та бюджету передбачати виділення Державній експертизі умов праці необхідних асигнувань на проведення науково-дослідних робіт та придбання персональних ЕОМ.

**Голова
Ради Міністрів УРСР
Керуючий справами
Ради Міністрів УРСР**

В. ФОКІН

В. ПЕХОТА

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Ради Міністрів УРСР
від 1 грудня 1990 р. № 357

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ДЕРЖАВНУ ЕКСПЕРТИЗУ УМОВ ПРАЦІ**

1. Основними завданнями Державної експертизи умов праці є:

а) забезпечення реалізації державної політики щодо соціального захисту працюючих, зайнятих на роботі з несприятливими умовами праці на підприємствах, в установах і організаціях, незалежно від форм власності та видів їх діяльності,* а також у окремих осіб;

(підпункт "а" в редакції постанови
Кабінету Міністрів України від 24.07.93 р. № 567)

б) здійснення державного контролю за:
правильністю застосування списків виробництв, робіт, професій, посад і показників, за якими встановлюються пільгові пенсії та надаються додаткові відпустки;
наданням працівникам підприємств відповідно до законодавства пільг та компенсацій за роботу в несприятливих умовах праці;
якістю проведення атестації робочих місць за умовами праці та віднесенням їх до категорії з шкідливими і важкими умовами праці, особливо робочих місць, де застосовується праця жінок;

в) підготовка висновків про обґрунтованість пропозицій підприємств щодо змін у списках виробництв, робіт, професій, посад і показників, які дають право на пільгове пенсійне забезпечення та додаткові відпустки;

г) участь у розгляді спорів між адміністрацією та працівниками підприємств про надання пільгових пенсій і додаткових відпусток;

д) участь у розробці проектів нормативних актів про охорону праці;

(підпункт "д" в редакції постанови
Кабінету Міністрів України від 24.07.93 р. № 567)

е) розгляд і видача за погодженням з профспілковими органами висновків про встановлення та зміну підприємствам диференційних тарифів соціального страхування залежно від небезпечності, шкідливості, важкості робіт та стану інших факторів умов праці;

ж) визначення порядку та здійснення контролю за якістю проведення атестації робочих місць щодо їх відповідності нормативним актам про охорону праці.

(пункт 1 доповнено підпунктом "ж" згідно з постановою
Кабінету Міністрів України від 24.07.93 р. № 567)

2. Державна експертиза умов праці входить до системи Міністерства праці України і складається з:

Державної експертизи умов праці України;

державних експертиз умов праці Республіки Крим, областей, м. Києва та Севастополя, що входять до складу управлінь (відділів) по праці і соціальних питаннях відповідних державних адміністрацій.

(пункт 2 в редакції постанови
Кабінету Міністрів України від 24.07.93 р. № 567)

3. Державна експертиза умов праці має право:

провадити експертизу умов праці на підприємствах незалежно від форм власності та їх відомчої належності і давати розпорядження про усунення виявлених порушень;

замовляти органам державного санітарного нагляду Міністерства охорони здоров'я України проведення на підприємствах санітарно-гігієнічних досліджень та підготовку відповідних висновків;

(абзац третій пункту 3 із змінами, внесеними згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 24.07.93 р. № 567)

разом з іншими органами державного нагляду і контролю забороняти експлуатацію виробничих об'єктів та робочих місць при порушенні санітарних норм і правил до проведення необхідних санітарних заходів;

перевіряти на підприємствах документацію про встановлення працівникам пільгових пенсій і додаткових відпусток на відповідність її чинному законодавству;

при виявленні порушень чинного законодавства, що ущемлюють права працівників на отримання пільг та компенсацій за несприятливі умови праці, давати адміністрації підприємств розпорядження про усунення цих порушень;

вносити до органу, який призначив пільгову пенсію, пропозиції про стягнення з підприємств грошових сум, виплачених у зв'язку з обгрунтованим віднесенням робочого місця до списків виробництв, робіт, професій, посад і показників, що дають право на пільгове пенсійне забезпечення;

вносити адміністрації підприємств подання про припинення дії прийнятих на підприємстві рішень з питань пільгового пенсійного забезпечення і надання додаткових відпусток, що не відповідають чинному законодавству;

безперешкодно відвідувати підприємства, установи, організації і кооперативи незалежно від форм власності та їх відомчої належності.

4. Державна експертиза умов праці здійснює свою діяльність у взаємодії з органами державного санітарного нагляду, соціального захисту населення, Пенсійного фонду, соціального страхування, інспекціями Державного комітету України по нагляду за охороною праці та іншими органами державного нагляду, профспілками і відповідними місцевими державними адміністраціями.

(пункт 4 в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24.07.93 р. № 567, із змінами, внесеними згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 11.04.2002 р. № 497)

5. Працівники служби Державної експертизи умов праці зобов'язані:

забезпечувати якісне проведення експертизи умов праці та об'єктивність її результатів;

подавати методичну допомогу підприємствам в оцінці умов праці з метою правильного встановлення пільгових пенсій і надання додаткових відпусток;

через профспілкові комітети підприємств доводити до відома трудових колективів результати експертизи умов праці;

інформувати керівників підприємств, а при необхідності вищі органи управління про виявлені порушення порядку встановлення пільгових пенсій і надання додаткових відпусток для вжиття заходів щодо їх усунення, вносити пропозиції про притягнення винних до відповідальності;

аналізувати практику застосування списків виробництв, професій, посад і показників, за якими встановлюються пільгові пенсії та надаються додаткові відпустки, і вносити пропозиції їх удосконалення;

надавати органам, що призначають та виплачують пенсії, висновок щодо підтвердження (скасування) права працівників на пенсію на пільгових умовах.

(пункт 5 доповнено абзацом сьомим згідно з постановою
Кабінету Міністрів України від 11.04.2002 р. № 497)

6. Структура, чисельний та штатний розпис Державної експертизи умов праці України затверджується Міністром праці України, а державних експертиз умов праці Республіки Крим, областей, м. Києва та Севастополя відповідно Радою Міністрів Республіки Крим, обласним, Київською та Севастопольською міськими державними адміністраціями.

(пункт 6 у редакції постанови
Кабінету Міністрів України від 24.07.93 р. № 567)

7. Керівник Державної експертизи умов праці України призначається Міністром праці України, а керівники державних експертиз умов праці Республіки Крим, областей, м. Києва та Севастополя відповідно Радою Міністрів Республіки Крим, обласними, Київською та Севастопольською міськими державними адміністраціями.

(пункт 7 у редакції постанови
Кабінету Міністрів України від 24.07.93 р. № 567)

*Надалі - підприємства, коли не обумовлено інше.